

Toimintasuunnitelma

2026

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen vammaisneuvosto

Vammaisneuvosto 19.11.2025

Tulevaisuuslautakunta 23.4.2026

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Tehtävämme

Olemme Päijät-Hämeen vammaisten poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin. Toimimme vammaisten äänenä kaikessa hyvinvointialueen päätöksenteossa, joka vaikuttaa vammaisiin henkilöihin nyt ja tulevaisuudessa.

Tehtävämme on vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen, päätöksentekoon ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla arvioimme olevan merkitystä vammaisten sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Olemme mukana asukkaiden osallistumisen ja kuulemisen kehittämisessä.

Teemme aloitteita, lausuntoja ja kannanottoja. Pidämme yhteyttä päättäjiin, viranhaltijoihin, työntekijöihin ja muihin viranomaisiin. Tarkkailemme vammaisneuvoston toimintasäännön toimivuutta ja toteutumista.

Toimimme YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen (CRPD) ja vammaispalvelulain (675/2023) periaatteiden mukaisesti. Edistämme esteettömyyttä, saavutettavuutta, osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta alueellamme.

Toimintasuunnitelmassa esitämme toimintamme tavoitteet ja keinot tavoitteisiin pääsemiseksi.

Toimintamme tavoitteet ja painopisteet vuonna 2026

Vuonna 2025 vammaisneuvosto keskittyi erityisesti tiiviiseen yhteistyöhön hyvinvointialueen vammaispalveluiden kanssa, jotta palveluita kehitettäisiin vastaamaan paremmin vammaisten tarpeita.

Toimintavuonna 2026 tavoitteenamme on varmistaa, että vammaisten henkilöiden palvelut ovat laadukkaita ja oikea-aikaisia. Vaikutamme aktiivisesti päätöksentekoon hyvinvointialueella ja varmistamme, että vammaisten henkilöiden tarpeet otetaan huomioon kaikissa palveluja koskevissa ratkaisuisissa. Vaikutamme aktiivisesti vammaispalveluiden tilannekatsauksien kautta palveluiden kehitykseen ja seuraamme niiden toteutumista.

Vuonna 2026 panostamme siihen, että vammaisten tarvitsemat palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla ja vastaavat heidän tarpeitaan. Tavoitteen saavuttamiseksi edistämme esteettömyyttä kaikilla osa-alueilla, erityisesti palveluiden saavutettavuudessa, tunnistamalla ja tuomalla esiin esteitä sekä tukemalla aktiivisesti palveluiden kehittämistä. Seuraamme erityisesti vammaispalveluiden kuljetuspalvelujen toimivuutta muun muassa tilannekatsauksien avulla.

Varmistamme, että vammaispalvelut huomioivat vammaisten oikeudet ja tarpeet kokonaisvaltaisesti. Vuoden 2026 aikana seuraamme uuden vammaispalvelulain (675/2023) toimeenpanoa

hyvinvointialueella. Lain keskeisiä tavoitteita ovat yksilöllisten tarpeiden entistä parempi huomiointi, subjektiivisten oikeuksien toteutuminen sekä itsemääräämisoikeuden vahvistaminen.

Jotta vammaisten näkökulma huomioidaan laajasti hyvinvointialueen päätöksenteossa sekä toiminnan suunnittelussa ja seurannassa, edellytämme hyvinvointialueelta raportointia strategian, hyvinvointisuunnitelman sekä osallisuus-, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toteutumisesta. Edistämme myös vammaisneuvoston puhe- ja läsnäolo-oikeutta valtuustoon sekä lautakuntiin.

Meillä on vahva tahtotila käynnistää vammaispoliittisen ohjelman laatiminen hyvinvointialueelle. Ohjelman laatimiseksi kokoamme vammaisneuvoston jäsenistä työryhmän, joka vastaa ohjelman valmistelusta. Valmistelutyö toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen eri toimialojen kanssa.

Toimintasääntömme mukaisesti jatkamme vaikuttamistyötä myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämisessä. Edistämme myös hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten välistä yhteistyötä.

Toiminta

Kokoonnumme vähintään kuusi kertaa vuodessa. Kokouksissa käsiteltävät aiheet pyritään aikatauluttamaan yhteensopivasti hyvinvointialueen päätöksenteon vuosikelloon. Haluamme varmistaa mahdollisimman oikea-aikaisen osallistumisen ja vaikuttamisen vammaisten palveluita koskevaan päätöksentekoon.

Vammaisneuvoston toiminnan suunnittelukehys 2026

Vuosi 2026	Kuukausi
<ul style="list-style-type: none">Uuden vammaisneuvoston järjestäytyminenPerehdytysUuden vammaispalvelulain toimeenpanon eteneminenVammaispalvelujen kehittämissuunnitelman toimeenpanon eteneminen	Tammikuu
<ul style="list-style-type: none">Työpaja vaikuttamistoimielimilleOsallisuusviikko 2.-5.2.2026	Helmikuu
<ul style="list-style-type: none">Toimintakertomus vuodelle 2025Teknologiasuunnitelman esittelyHyvinvointikertomuksen 2021–2025 esittely	Maaliskuu
<ul style="list-style-type: none">Kuntien vammaisneuvostojen yhteistapaaminen	Huhtikuu

<ul style="list-style-type: none">• Vammaispalveluiden tilannekatsaus• Vammaispalveluiden kuljetuspalvelujen tilannekatsaus	Toukokuu
<ul style="list-style-type: none">• Lausunto hyvinvointialueen talouden painopisteistä• Apuvälinepalveluiden esittely• Vaikuttamistoimielinten ja tulevaisuuslautakunnan yhteinen työpaja: toiminnan arviointi ja toimintasuunnitelmien 2027 valmistelu	Elokuu
<ul style="list-style-type: none">• Toimintasuunnitelman 2027 valmistelu yhdessä kuntien vammaisneuvostojen kanssa	Syyskuu
<ul style="list-style-type: none">• Toimintasuunnitelman hyväksyminen• Hyvinvointialueen strategian toteutumisen raportointi• Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen raportointi	Lokakuu
<ul style="list-style-type: none">• Vammaispalveluiden tilannekatsaus	Marraskuu

Taulukko 1: Toiminnan suunnittelukehys

Vammaisneuvoston kokoukset ja käsiteltävät aiheet 2025:

Kevät 2026

Kokoukset ja kokousaiheet 28.1.2026, 11.3.2026 ja 13.5.2026 kello 16.00–18.00

- Uuden vammaispalvelulain toimeenpanon eteneminen
- Vammaispalvelujen kehittämissuunnitelman toimeenpanon eteneminen
- Hyvinvointikertomuksen 2021–2025 esittely
- Teknologiasuunnitelman esittely
- Vammaispalveluiden tilannekatsaus
- Toimintakertomus vuodelle 2025
- Vammaispalveluiden kuljetuspalvelujen tilannekatsaus
- Aloitteet, lausunnot ja kannanotot

Syksy 2026

Kokousaiheet

- Apuvälinepalveluiden esittely
- Lausunto hyvinvointialueen talouden painopisteistä
- Hyvinvointialueen strategian toteutumisen raportointi
- Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen raportointi
- Toimintasuunnitelman hyväksyminen
- Vammaispalveluiden tilannekatsaus
- Aloitteet, lausunnot ja kannanotot

Viestintä ja vuorovaikutus

Teemme tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen viestinnän kanssa neuvoston näkyvyyden ja tunnettavuuden lisäämiseksi. Viestinnän asiantuntija osallistuu mahdollisuuksien mukaan kokouksiimme. Tiedotamme säännöllisesti toiminnastamme esimerkiksi hyvinvointialueen viestintäkanavissa ja mediatiedotteiden avulla. Lisäksi laadimme vammaisneuvoston esitteen, joka on tarkoitettu jaettavaksi sen toiminnasta tiedottamisen yhteydessä.

Keräämme näkemyksiä ja tietoa työpajoissa, tapahtumissa ja seminaareissa. Kutsumme kehittämiseen mukaan hyvinvointialueen hallinnon ja toimialojen asiantuntijoita, lautakuntien jäseniä, kuntien asiantuntijoita ja yhteistyöverkostojen edustajia. Lisäksi jokainen jäsen jakaa ja hakee tietoa kunnissa ja omissa verkostoissaan.

Asukkaiden äänen kuuleminen on keskeistä, jotta vammaisten näkökulma huomioidaan päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa. Näkemyksiä kerätään monipuolisesti muun muassa vammaisneuvoston jäsenten kautta sekä kyselyllä, jotka kohdistetaan kuntalaisille ja vammaisjärjestöjen jäsenille.

Hyvinvointialue on nimennyt yhteyshenkilöksemme valmistelu- ja tiedonhallinta-asiantuntija Jenna Villasen (sijaisena Johanna Ruuhijärvi ajalla 1.1.-30.6.2025), joka koordinoi osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista ja kehittämistä kuunnellen toiveitamme.

Yhteistyö kuntien vaikuttamistoimielinten kanssa

Kuntien vammaisneuvostojen ja alueellisen vammaisneuvoston välinen tiivis yhteistyö ja viestintä ovat merkittävässä asemassa alueen vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Neuvostomme tukee kuntien vammaisneuvostoja tekemällä esimerkiksi pyynnöstä tukilausuntoja. Hyödyntämällä kuntien vammaisneuvostoja ja neuvostojen verkostoja, turvataan alueen vammaisten henkilöiden osallistuminen, näkemysten kuuleminen ja kerääminen.

Hyvinvointialueen vammaisneuvoston jäsenet vaihtavat kuntien neuvostojen kuulumisia kokouksissaan sekä yhteisissä viestintäryhmissä ja verkostoissa. Vammaisneuvoston pöytäkirjat tiedotetaan alueelta kuntiin ja toivomme tiedottamisen olevan molemmin puolista.

Edistämme vammaisneuvostojen välistä sujuvaa viestintää yhteistyössä kuntien vammaisneuvostojen kanssa sekä kehitämme konkreettisia käytäntöjä sen toteuttamiseksi. Tavoitteena on parantaa tiedonkulkua ja mahdollistaa yhteistyön tekeminen jo varhaisessa vaiheessa. Tämä tarkoittaa

esimerkiksi sitä, että kannanottoja voidaan valmistella yhdessä jo luonnosteluvaiheessa, kun neuvostot tuntevat toistensa ajankohtaiset asiat ja tarpeet.

Lisäksi järjestämme kerran vuodessa yhteistyötapaamisen kuntien vammaisneuvostojen kanssa.

Toimintamme määrärahatarpeet

Vammaisneuvoston toimintamäärärahan tarve vuodelle 2026 on 10 000 euroa.